

PROPOSTES DE LA COORDINADORA VALENCIANA D'ONGD I DE LA PLATAFORMA POBRESA ZERO ALS PARTITS I GRUPS POLÍTICS VALENCIANS AMB VISTA A LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES I LOCALS DE MAIG 2011

“ELEGEIX les persones primer, la crisi no és excusa”

CONTEXT

El 5 de maig de 2009, a proposta de la Coordinadora Valenciana d'ONGD i de la Plataforma Pobreza Zero, tots els grups i els partits polítics amb representació en les Corts Valencianes, es van comprometre a donar coherència, estabilitat política i pressupostària a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament valenciana, mitjançant la signatura del Pacte valencià contra la pobresa.

Amb la signatura del Pacte, els partits han assumit una sèrie de compromisos en matèria de cooperació per al desenvolupament, deute extern, comerç just i consum responsable, economia solidària, finances ètiques, immigració i canvi climàtic. El Pacte constitueix un full de ruta que ha d'orientar les polítiques socials i de cooperació de l'Administració pública, independentment del partit que governe.

Aquesta no és una iniciativa aïllada. En el conjunt de l'Estat, fruit d'aquesta conjunció de voluntats, s'han signat fins a la data 22 pactes contra la pobresa (5 autonòmics, 2 provincials i 15 municipals), a més del Pacte estatal.

Ara que ens acostem a la fi de la legislatura i a les portes de noves eleccions autonòmiques i locals, considerem que és un bon moment per a revisar el grau de compliment dels compromisos del Pacte i de les propostes que conté. Moltes d'aquestes estan totalment vigents i són més necessàries que mai ja que en el context de crisi econòmica i financera les persones més vulnerables de les nostres societats són les que més estan pagant les seues conseqüències.

En l'any 2010, hem presenciat l'incompliment dels compromisos polítics adquirits per nombrosos governs autonòmics i locals, amb la retallada en les partides per a polítiques socials i Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD). En el conjunt de l'Estat, l'AOD de les comunitats autònomes (CCAA), establerta per a 2011 se situa en 395 milions d'euros, 53 milions menys que en l'any 2010, la qual cosa comporta un descens del 12 % i un percentatge mitjà respecte als pressupostos totals de les CA del 0,22% (*Dades Direcció General de Planificació i Avaluació de Polítiques de Desenvolupament – DGPOLDE – Ministeri d'Afers exteriors i Cooperació*).

A la Comunitat Valenciana, una anàlisi de les xifres dels pressupostos de la Generalitat Valenciana per a 2011 confirma les pitjors retallades de la història i l'allunyament definitiu del compliment del 0,7% establert en la Llei valenciana de cooperació i el Pacte valencià contra la pobresa. La retallada en els pressupostos de cooperació en tota la legislatura (2008-2011) ascendeix a 39,1 milions d'euros, és a dir, que s'ha reduït el 56,86 % el programa de cooperació de la Generalitat Valenciana. Aquesta disminució ens retrocedeix fins a nivells de l'any 2005, destinant el 0,18 % dels pressupostos autonòmics a cooperació internacional, no arribant a la mitjana de les comunitats autonòmiques del 0,22%.

Així doncs, dels 3.200 euros per persona que el Govern valencià gastarà segons el pressupost en l'any 2011, només 5,9 euros tindran com a destinació la nostra solidaritat amb els que més pateixen. (*Dades segons estimació població Comunitat Valenciana 01/01/11 – INE*).

Aquestes greus retallades són contradictòries amb el desenvolupament del marc legal i els instruments de la cooperació que s'han impulsat a partir de la Llei valenciana de cooperació aprovada en l'any 2007.

Així mateix i segons l'Informe de seguiment del Pacte valencià contra la pobresa, s'evidencia que l'AOD de la Generalitat no compleix amb el compromís de destinar el 20% als països menys avançats definits per l'ONU o de dedicar el 10% de l'AOD a l'educació per al desenvolupament. A més, exposa deficiències en el Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament (CVCD), principal òrgan col·legiat de representació i participació. En el CVCD solament està representat un partit polític, hi ha un irregular funcionament dels grups de treball i una participació poc activa dels seus membres.

PROPOSTA ALS PARTITS POLÍTICS

No podem donar per fet que l'única solució per a enfrontar el context de crisi global que es pateix actualment siga la retallada en solidaritat i drets, i avalar que les persones més vulnerables, de la nostra comunitat i dels països del Sud, continuen pagant les conseqüències d'una crisi que no han contribuït a generar.

Aquesta lògica comporta una supeditació de les persones enfront de les finances i reafirma un model econòmic que rebutgem per injust, insostenible i exclouent. **I arribat el moment de prioritzar, advoquem perquè es pose a les persones primer.**

En resposta a aquest context, i en ocasió de la celebració pel mes de maig d'eleccions municipals i autonòmiques, la Coordinadora Valenciana d'ONGD i la Plataforma Pobreza Zero de la Comunitat Valenciana presenta les propostes següents a tots els partits polítics, especialment a les forces polítiques signants del Pacte valencià contra la pobresa:

- 1. Reconéixer i assumir les polítiques de cooperació per al desenvolupament com una política pública orientada exclusivament a la lluita contra la pobresa i les seues causes, amb millors capacitats tècniques i mecanismes de gestió, més planificada, previsible, complementària i coordinada amb el conjunt d'actors de la cooperació.**
  - 1.1 Incloure en cada programa electoral el compromís amb la cooperació al desenvolupament i que es detallen les principals polítiques i línies d'acció per a la legislatura.
  - 1.2 Implementar en la Comunitat Valenciana la nova normativa de subvencions en cooperació internacional (RD 794/2010, de 16 de juny) que té per objecte simplificar la burocràcia i harmonitzar criteris de gestió entre les diferents administracions públiques valencianes i amb l'Administració general de l'Estat.
  - 1.3 Crear i mantenir regidories o conselleries de solidaritat i cooperació específiques, amb competències polítiques, recursos econòmics i mitjans tècnics suficients.
  - 1.4 Elaborar, desenvolupar i avaluar els plans de cooperació de les diferents administracions a llarg termini que definisquen l'estratègia i les prioritats sectorials i geogràfiques, emmarcades en les estratègies autonòmiques i nacional (Pla director de la cooperació valenciana i Pla director nacional).

- 2. Construir les polítiques de cooperació descentralitzada de forma participativa i transparent, reconeixent a tots els actors que hi intervenen, tant al nord com al sud, el seu paper específic en el desenvolupament.**

- 2.1 Impulsar la participació real i efectiva de la societat civil tant al nord com al sud, en el disseny i en la implementació de les polítiques de cooperació, promovent la creació d'espais i de mecanismes apropiats per a això, o impulsant els que ja hi ha, com els consells de cooperació.
  - 2.2 Reforçar el paper del Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament com a àmbit col·legiat de negociació i consens de la política de cooperació valenciana.
    - Millorar els mecanismes de funcionament del Consell mitjançant la implementació i regulació dels grups de treball que hi ha per a una millora dels processos de diàleg i consens de les qüestions a tractar en el marc d'aquest òrgan de participació, amb l'objectiu d'una millora efectiva de la política de cooperació valenciana.
    - Integrar en el Consell de representants a tots els partits polítics amb representació parlamentària en les Corts, afavorint la pluralitat ideològica emanada de les eleccions autonòmiques.
  - 2.3 Promoure i garantir mecanismes de transparència informativa i rendició de comptes davant els òrgans de consulta i control de l'acció política (consells de Cooperació, plens municipals, parlaments autonòmics, etc.) en nom d'una cooperació per al desenvolupament de més qualitat i impacte.
  - 2.4 Promoure la creació de comissions parlamentàries de cooperació al desenvolupament en els òrgans legislatius autonòmics.
- 3. Paraitzar i revertir les retallades en despesa social i en cooperació internacional per al desenvolupament i que totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana complisquen amb l'exigència legal de destinar almenys el 0,7% dels seus pressupostos generals consolidats a AOD en l'any 2013.**
- 3.1 Quantificar l'AOD segons els criteris internacionalment reconeguts del Comité d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE.
  - 3.2 Favorir una màxima transparència en l'execució dels pressupostos i eliminació de les diferències que hi ha actualment entre pressupostos aprovats i pressupostos finalment executats.
  - 3.3 Aprovar plans d'acció anuals coherents i avaluable que establisquen un calendari per a aconseguir els objectius establerts en aquests.
  - 3.4 Destinar, en les convocatòries 2012 i successives, almenys el 30% del pressupost de l'AOD als classificats com a països menys avançats, prioritzant el 20% d'aquest a aquells països amb un menor índex de desenvolupament humà.
- 4. Impulsar de manera significativa l'educació per al desenvolupament (EpD), reconeixent el paper de les ONGD i de les xarxes socials com a actors rellevants en la política de cooperació i fomentant la participació i el diàleg social.**
- 4.1 Definir i desenvolupar instruments que afavorisquen la continuïtat, la plurianualitat i en definitiva la millora de la qualitat d'aquest tipus d'accions, augmentant els fons disponibles per a EpD i sensibilització fins al 10% del total de l'AOD complint el Pacte valencià contra la pobresa.
  - 4.2 Treballar per la incorporació en el currículum de l'educació en drets humans, l'educació per al desenvolupament i l'educació per la pau, com a matèries específiques i transversals, amb l'objectiu de crear una ciutadania amb consciència crítica i compromesa amb la transformació de les relacions injustes.
  - 4.3 Impulsar el treball en xarxa amb la Universitat mitjançant el suport a iniciatives en la formació i l'anàlisi de resultats en l'àmbit de la cooperació i l'EpD.

5. Promoure i establir la compra pública ètica, el comerç just i el consum responsable.

- 5.1 Implementar un programa de política coherent i integral per a l'adopció de criteris i mecanismes de compra pública ètica i el consum de productes de comerç just en les institucions públiques, especialment en les Corts Valencianes.
- 5.2 Donar suport i finançar accions educatives i de sensibilització al voltant del consum responsable, que incidisquen sobre la necessitat de transformar el nostre model de consum, promovent la reutilització i el reciclatge de productes.
- 5.3 Reduir i eliminar subvencions a matèries primeres, evitant així la competència deslleial cap als països del Sud.

6. Avançar en matèria de deute extern, instant al Govern espanyol que condone el deute extern que es demostre il·legítim i promoure la sensibilització de la ciutadania en matèria de canvi climàtic i deute ecològic.

- 6.1 Presentar una moció institucional en el Parlament espanyol en la qual s'exigisca a l'Estat que no reclame el pagament d'aquells deutes externs que es demostre via auditoria que són il·legítims i que es condone directament el deute extern dels denominats per l'ONU països empobrits altament endeutats (HIPC).
- 6.2 Donar suport a les iniciatives relacionades sobre el deute extern que presenten en el Parlament espanyol entitats socials com la Plataforma "Qui Deu a Qui", a través de les persones representants de la Comunitat Valenciana en aquest Parlament.
- 6.3 Promoure des de diverses instàncies de la Generalitat, especialment les educatives, campanyes d'educació i bones pràctiques per a la reducció del CO2 i la lluita pel canvi climàtic sensibilització i educació de la ciutadania valenciana en el coneixement del canvi climàtic i el deute ecològic.

7. Defensar, en les instàncies públiques estatals i internacionals a les quals es tinga accés i relació (Parlament i Senat estatal, Parlament europeu, etc.) la reducció dràstica de la despesa militar i la seua transformació en inversions socials, la imposició de taxes a les transaccions financeres i l'eliminació dels paradisos fiscals.

- 7.1 Donar suport a iniciatives a favor de la imposició d'un impost a les transaccions financeres internacionals, l'eliminació dels paradisos fiscals i la reinversió en serveis socials o ajuda al desenvolupament dels fons que es localitzen.
- 7.2 Renunciar a les relacions i als acords comercials amb aquells països o empreses que no respecten els drets humans o que són part de conflictes armats, renunciant a la instal·lació a la Comunitat Valenciana d'indústries i de processos productius vinculats amb el cicle armamentístic i militar.

8. Promoure i consolidar iniciatives de finances ètiques, per a generar una cultura d'economia solidària, situant les persones en el centre del model econòmic.

- 8.1 Donar suport a les administracions públiques en la incorporació d'instruments financers alternatius o de banca ètica, que afavorisquen l'estalvi i la inversió socialment responsable a la Comunitat Valenciana.

PROPUESTAS DE LA COORDINADORA VALENCIANA DE ONGD Y PLATAFORMA POBREZA CERO A LOS PARTIDOS Y GRUPOS POLÍTICOS VALENCIANOS DE CARA A LAS ELECCIONES AUTONÓMICAS Y LOCALES DE MAYO 2011

“ELIGE las personas primero, la crisis no es excusa”

CONTEXTO

El 5 de mayo de 2009, a propuesta de la Coordinadora Valenciana de ONGD y la Plataforma Pobreza Cero, todos los grupos y partidos políticos con representación en Les Corts Valencianes, se comprometieron a dar coherencia, estabilidad política y presupuestaria a la Ayuda Oficial al Desarrollo valenciana, mediante la firma del Pacto Valenciano contra la Pobreza.

Con la firma del Pacto, los partidos han asumido una serie de compromisos en materia de cooperación para el desarrollo, deuda externa, comercio justo y consumo responsable, economía solidaria, finanzas éticas, inmigración y cambio climático. El Pacto constituye una hoja de ruta que debe orientar las políticas sociales y de cooperación de la Administración Pública, independientemente del partido que gobierne.

Esta no es una iniciativa aislada. En el conjunto del Estado, fruto de esta conjunción de voluntades, se han firmado hasta la fecha 22 Pactos contra la Pobreza (5 Autonómicos, 2 Provinciales y 15 Municipales), además del Pacto estatal.

Ahora que nos acercamos al final de la legislatura y en las puertas de nuevas elecciones autonómicas y locales, consideramos que es un buen momento para revisar el grado de cumplimiento de los compromisos del Pacto y de las propuestas que contiene. Muchas de ellas están totalmente vigentes y son más necesarias que nunca puesto que en el contexto de crisis económica y financiera las personas más vulnerables de nuestras sociedades son las que más están pagando sus consecuencias.

En 2010, hemos presenciado el incumplimiento de los compromisos políticos adquiridos por numerosos gobiernos autonómicos y locales, con el recorte en las partidas para políticas sociales y Ayuda Oficial al Desarrollo (AOD). En el conjunto del Estado, la AOD de las Comunidades Autónomas (CCAA), prevista para 2011 se sitúa en 395 millones de euros, 53 millones menos que en 2010, lo que supone un descenso del 12 % y un porcentaje medio respecto a los Presupuestos Totales de las CCAA del 0,22% (*Datos Dirección General de Planificación y Evaluación de Políticas de Desarrollo – DGPOLDE – Ministerio de Asuntos Exteriores y Cooperación*).

En la Comunitat Valenciana, un análisis de las cifras de los presupuestos de la Generalitat Valenciana para 2011 confirma los peores recortes de la historia y el alejamiento definitivo del cumplimiento del 0,7% previsto en la Ley Valenciana de Cooperación y el Pacto Valenciano contra la Pobreza. El recorte en los presupuestos de cooperación en toda la legislatura (2008-2011) asciende a 39,1 millones de euros, es decir que se ha reducido el 56,86 % el programa de cooperación de la Generalitat Valenciana. Esta disminución nos retrocede hasta a niveles del año 2005, destinando el 0,18 % de los presupuestos autonómicos a cooperación internacional, no llegando a la media de las Comunidades Autónomas del 0,22%.

Así, de los 3.200 euros por persona que el Gobierno Valenciano va a gastar según el presupuesto en 2011, sólo 5,9 euros tendrán como destino nuestra solidaridad con los que más sufren (*Datos según estimación población Comunitat Valenciana 01/01/11 – INE*).

Estos graves recortes son contradictorios con el desarrollo del marco legal y los instrumentos de la cooperación que se han venido impulsando a partir de la Ley Valenciana de Cooperación aprobada en el año 2007.

Asimismo y según el informe de seguimiento del Pacto Valenciano contra la Pobreza, se evidencia que la AOD de la Generalitat no cumple con el compromiso de destinar el 20% a los Países Menos Adelantados definidos por la ONU o de dedicar el 10% de la AOD a la Educación para el Desarrollo. Además, expone deficiencias en el Consejo Valenciano de Cooperación al Desarrollo (CVCD), principal órgano colegiado de representación y participación. En el CVCD solo está representado un partido político, existe un irregular funcionamiento de los grupos de trabajo y una participación poco activa de sus miembros.

PROPUESTA A LOS PARTIDOS POLÍTICOS

No podemos dar por hecho que la única solución para enfrentar el contexto de crisis global que se sufre actualmente sea el recorte en solidaridad y derechos, y avalar que las personas más vulnerables, de nuestra comunidad y de los países del Sur, continúen pagando las consecuencias de una crisis que no han contribuido a generar.

Esta lógica supone una supeditación de las personas frente a las finanzas y reafirma un modelo económico que rechazamos por injusto, insostenible y excluyente. Y **llegado el momento de priorizar, abogamos porque se ponga a las personas primero.**

En respuesta a este contexto, y con ocasión de la celebración en el mes de mayo de Elecciones Municipales y Autonómicas, la Coordinadora Valenciana de ONGD y la Plataforma Pobreza Cero de la Comunitat Valenciana presenta las siguientes propuestas a todos los partidos políticos, especialmente a las fuerzas políticas firmantes del Pacto Valenciano contra la Pobreza:

- 1. Reconocer y asumir las políticas de Cooperación para el Desarrollo como una política pública orientada exclusivamente a la lucha contra la pobreza y sus causas, con mejores capacidades técnicas y mecanismos de gestión, más planificada, previsible, complementaria y coordinada con el conjunto de actores de la cooperación.**
  - 1.1 Incluir en cada programa electoral el compromiso con la cooperación al desarrollo y que se detallen las principales políticas y líneas de acción para la legislatura.
  - 1.2 Implementar en la Comunitat Valenciana la nueva normativa de subvenciones en Cooperación Internacional (RD 794/2010, de 16 de junio) que tiene por objeto simplificar la burocracia y armonizar criterios de gestión entre las distintas administraciones públicas valencianas y con la administración general del Estado.
  - 1.3 Crear y mantener concejalías o consellerías de solidaridad y cooperación específicas, con competencias políticas, recursos económicos y medios técnicos suficientes.
  - 1.4 Elaborar, desarrollar y evaluar los planes de cooperación de las distintas administraciones a largo plazo que definan la estrategia y las prioridades sectoriales y geográficas, enmarcadas en las estrategias autonómicas y nacional (Plan director de la cooperación valenciana y Plan director nacional)
- 2. Construir las políticas de Cooperación Descentralizada de forma participativa y transparente, reconociendo a todos los actores que intervienen en ella, tanto en el Norte como en el Sur, su papel específico en el desarrollo.**

- 2.1 Impulsar la participación real y efectiva de la sociedad civil tanto en el norte como en el sur, en el diseño e implementación de las políticas de cooperación, promoviendo la creación de espacios y mecanismos apropiados para ello, o impulsando los ya existentes, como los Consejos de Cooperación.
  - 2.2 Reforzar el papel del Consejo Valenciano de Cooperación al Desarrollo como ámbito colegiado de negociación y consenso de la política de cooperación valenciana.
  - 2.3 Mejorar los mecanismos de funcionamiento del Consejo mediante la implementación y regulación de los grupos de trabajo existentes para una mejora de los procesos de diálogo y consenso de las cuestiones a tratar en el marco de este órgano de participación, con el objetivo de una mejora efectiva de la política de cooperación valenciana.
  - 2.4 Integrar en el consejo de representantes a todos los partidos políticos con representación parlamentaria en Les Corts, favoreciendo la pluralidad ideológica emanada de las elecciones autonómicas.
  - 2.5 Promover y garantizar mecanismos de transparencia informativa y rendición de cuentas ante los órganos de consulta y control de la acción política (Consejos de Cooperación, Plenos municipales, Parlamentos Autonómicos, etc.), en aras de una cooperación para el desarrollo de más calidad e impacto.
  - 2.6 Promover la creación de comisiones parlamentarias de cooperación al desarrollo en los órganos legislativos autonómicos.
- 3. Paralizar y revertir los recortes en gasto social y en Cooperación Internacional para el Desarrollo y que todas las administraciones públicas de la Comunidad Valenciana cumplan con la exigencia legal de destinar al menos el 0,7% de sus presupuestos generales consolidados a AOD en 2013.**
- 3.1 Cuantificar la AOD según los criterios internacionalmente reconocidos del Comité de Ayuda al Desarrollo (CAD) de la OCDE.
  - 3.2 Favorecer una máxima transparencia en la ejecución de los presupuestos y eliminación de las diferencias actualmente existente entre presupuestos aprobados y presupuestos finalmente ejecutados
  - 3.3 Aprobar planes de acción anuales, coherentes y evaluables que establezcan un calendario para conseguir los objetivos previstos en los mismos.
  - 3.4 Destinar, en las convocatorias 2012 y sucesivas, al menos el 30% del presupuesto de la AOD a los clasificados como Países Menos Avanzados, priorizando el 20% de éste a aquellos países con un menor índice de desarrollo humano.
- 4. Impulsar de manera significativa la Educación para el Desarrollo (EpD), reconociendo el papel de las ONGD y de las redes sociales como actores relevantes en la política de cooperación y fomentando la participación y el diálogo social.**
- 4.1 Definir y desarrollar instrumentos que favorezcan la continuidad, la plurianualidad y en definitiva la mejora de la calidad de este tipo de acciones, aumentando los fondos disponibles para EpD y Sensibilización hasta el 10% del total de la AOD cumpliendo el Pacto Valenciano contra la pobreza.
  - 4.2 Trabajar por la incorporación en el currículum de la educación en derechos humanos, la educación para el desarrollo y la educación por la paz, como materias específicas y transversales, con el objetivo de crear una ciudadanía con conciencia crítica y comprometida con la transformación de las relaciones injustas.
  - 4.3 Impulsar el trabajo en red con la Universidad mediante el apoyo a iniciativas en la formación y análisis de resultados en el ámbito de la cooperación y la EpD.

- 5. Promover y establecer la compra pública ética, el comercio justo y el consumo responsable**
  - 5.1 Implementar un programa de política coherente e integral para la adopción de criterios y mecanismos de compra pública ética y el consumo de productos de comercio justo en las instituciones públicas, especialmente en Les Corts Valencianes.
  - 5.2 Apoyar y financiar acciones educativas y de sensibilización en torno al consumo responsable, que incidan sobre la necesidad de transformar nuestro modelo de consumo, promoviendo la reutilización y reciclaje de productos.
  - 5.3 Reducir y eliminar subvenciones a materias primas, evitando así la competencia desleal hacia los países del Sur.

- 6. Avanzar en materia de deuda externa, instando al Gobierno español a que condone la deuda externa que se demuestre ilegítima y promover la sensibilización de la ciudadanía en materia de cambio climático y deuda ecológica.**
  - 6.1 Presentar una moción institucional en el Parlamento español en la que se exija al Estado que no reclame el pago de aquellas deudas externas que se demuestre vía auditoría que son ilegítimas y que se condone directamente la deuda externa de los denominados por la ONU países empobrecidos altamente endeudados (HIPC).
  - 6.2 Apoyar las iniciativas relacionadas sobre la Deuda Externa que presenten en el parlamento español entidades sociales como la Plataforma “Quién Debe a Quién”, a través de las y los representantes de la Comunitat Valenciana en dicho Parlamento.
  - 6.3 Promover desde diversas instancias de la Generalitat, especialmente las educativas, campañas de educación y buenas prácticas para la reducción del CO2 y la lucha por el cambio climático sensibilización y educación de la ciudadanía valenciana en el conocimiento del cambio climático y la deuda ecológica.

- 7. Defender, en las instancias públicas estatales e internacionales a las que se tenga acceso y relación (parlamento y senado estatal, parlamento europeo, etc.), la reducción drástica del gasto militar y su transformación en inversiones sociales, la imposición de tasas a las transacciones financieras y la eliminación de los paraísos fiscales.**
  - 7.1 Apoyar iniciativas a favor de la imposición de un impuesto a las transacciones financieras internacionales, la eliminación de los paraísos fiscales y la reinversión en servicios sociales o ayuda al desarrollo de los fondos que se localicen.
  - 7.2 Renunciar a las relaciones y acuerdos comerciales con aquellos países o empresas que no respeten los derechos humanos o que son parte de conflictos armados, renunciando a la instalación en la Comunitat de industrias y procesos productivos vinculados con el ciclo armamentístico y militar.

- 8. Promover y consolidar iniciativas de finanzas éticas, para generar una cultura de economía solidaria, situando a las personas en el centro del modelo económico**
  - 8.1 Apoyar a las administraciones públicas en la incorporación de instrumentos financieros alternativos o de banca ética, que favorezcan el ahorro y la inversión socialmente responsable en la Comunitat Valenciana.